

afkomstig uit Perzië en worden al eeuwenlang gekweekt rond de Middellandse Zee, het Midden-Oosten, Afganistan, India en de Kaukasus. De vrucht is heel sappig en bevat grote cellen zoals een citrusvrucht, maar in elke cel zit een pitje van ongeveer 3 mm groot. Om de pitjes zit een soort gelei, zoals om de pitjes van een tomaat.

Bovendien bevat de vrucht van de granaatappel veel vellen. Omdat de vellen niet lekker smaken, vereist het eten van de vrucht het zorgvuldig pellen van elke cel. Bij rijpe vruchten is

het vruchtvlees donkerrood. De schil is erg stevig en leerachtig. De vrucht kan wel uitgeperst worden, al gaat daarbij veel vruchtvlees verloren.

Het sap van de granaatappel vormde oorspronkelijk de basis voor grenadine. Grenadine is lange tijd de algemene benaming voor allerlei siropen geweest, zoals limonadesiroop dat nu is. Het is tegenwoordig een soort limonadesiroop die wordt gebruikt in cocktails, zoals in

tequila sunrise en wordt grenadine niet meer gemaakt van granaatappelsap, maar is het een mengsel van andere vruchten.

Granaatappels staan symbool voor vruchtbaarheid vanwege hun vele zaden, maar ook voor de dood vanwege de rode kleur van het binnenste van de vrucht. De eerste afbeeldingen van de

granaatappelboom zijn gevonden op grafschilderingen van de Egyptenaren van 2500 voor Christus. Streken die naar de granaatappel zijn genoemd zijn het Spaanse Granada en het Caraïbische eiland Grenada.

De vrucht staat dan ook in het stadswapen van Granada, maar de vrucht op de vlag van Grenada is een nootmuskaat en geen granaatappel. Ook de handgranaat is naar de granaatappel genoemd, vooral vanwege de vorm, maar ook omdat de zaden om je heen schieten als de vrucht op de grond valt.

Kapitein Yiannis komt ons halen met zijn boot.

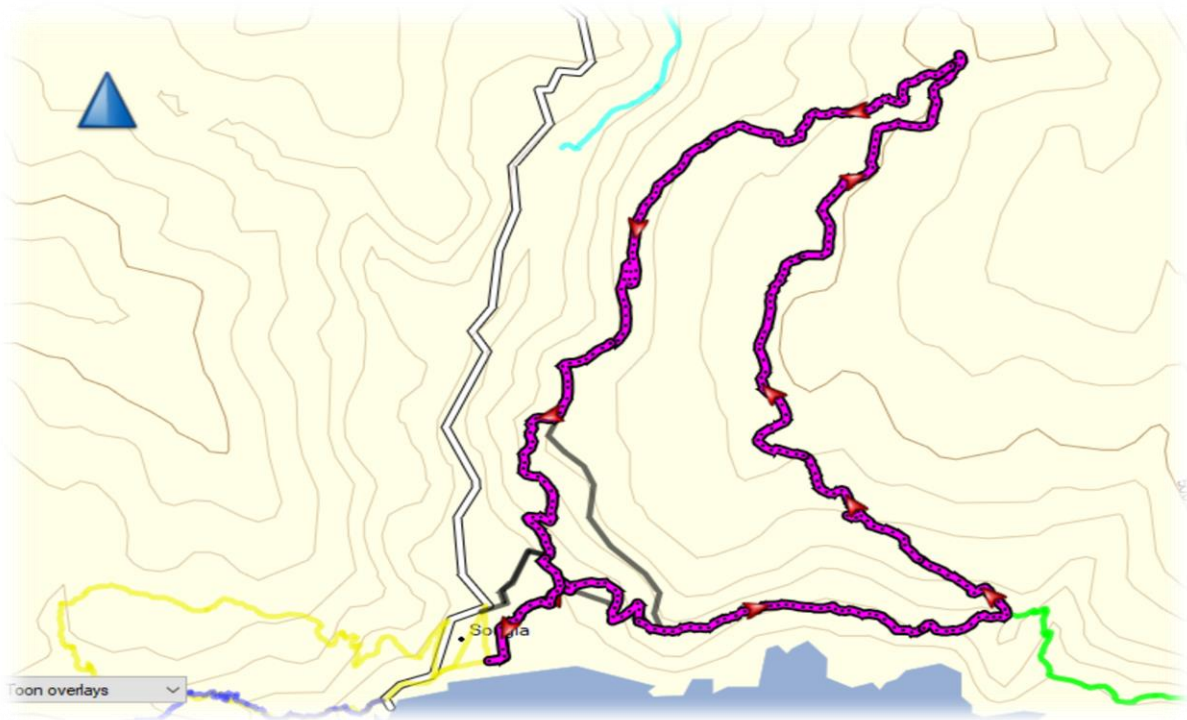

Onderweg houden we even halt in een grot. Door de kleurinval heeft het water daar een heldere blauwe kleur.

Vrijdag 20 september 2024

Soort : Luswandeling
Plaats : Polifymos (Sougia)
Afstand : 14 km
Stijgen : 600 m
Dalen : 600 m
Duur : 6 uur

De atalanta of admiraalvlinder komt veel voor in Kreta maar ook bij ons in België. De vlinder kan bij ons echter niet overwinteren en trekt in de herfst naar het zuiden. Ze vliegen

dag en nacht en laten zich vooral meedrijven met de noorderwind. Van bij ons tot Kreta heeft deze trekvlinder zowat drie weken nodig.

Regelmatig zien we hagedissen op ons pad. . De staart van de hagedis is ongeveer even lang als zijn lichaam. De hagedis kan zijn staart loslaten wanneer hij wordt aangevallen. De staart groeit na verloop van tijd terug aan. Foto onder is een hagedis zonder staart. Het zijn kielhagedissen. Zoals alle kielhagedissen heeft ook deze soort gekielde schubben op de rug, driehoekig, een beetje opstaand en overlappend, waarmee de huid van de hagedis op die van een slang lijkt

De zeeajuin tiert hier welig en staat nu in het einde van zijn bloei. De plant is giftig en smaakt zeer bitter. In de oudheid werd de zeeui gebruikt als ratten- en muizengif. De bloemen kunnen als snijbloemen gebruikt worden en de bol kan wel meer dan 7kg wegen.

De Mediterrane kameleon (*Chamaeleo chamaeleon*) is een hagedissoort die in ieder geval voorkomt op de Griekse eilanden Samos, Kreta en Chios. In het verleden was het verspreidingsgebied waarschijnlijk groter maar de waarnemingen van de afgelopen jaren beperkt zich tot deze drie eilanden. De Mediterrane kameleon wordt ook wel de Gewone kameleon genoemd.

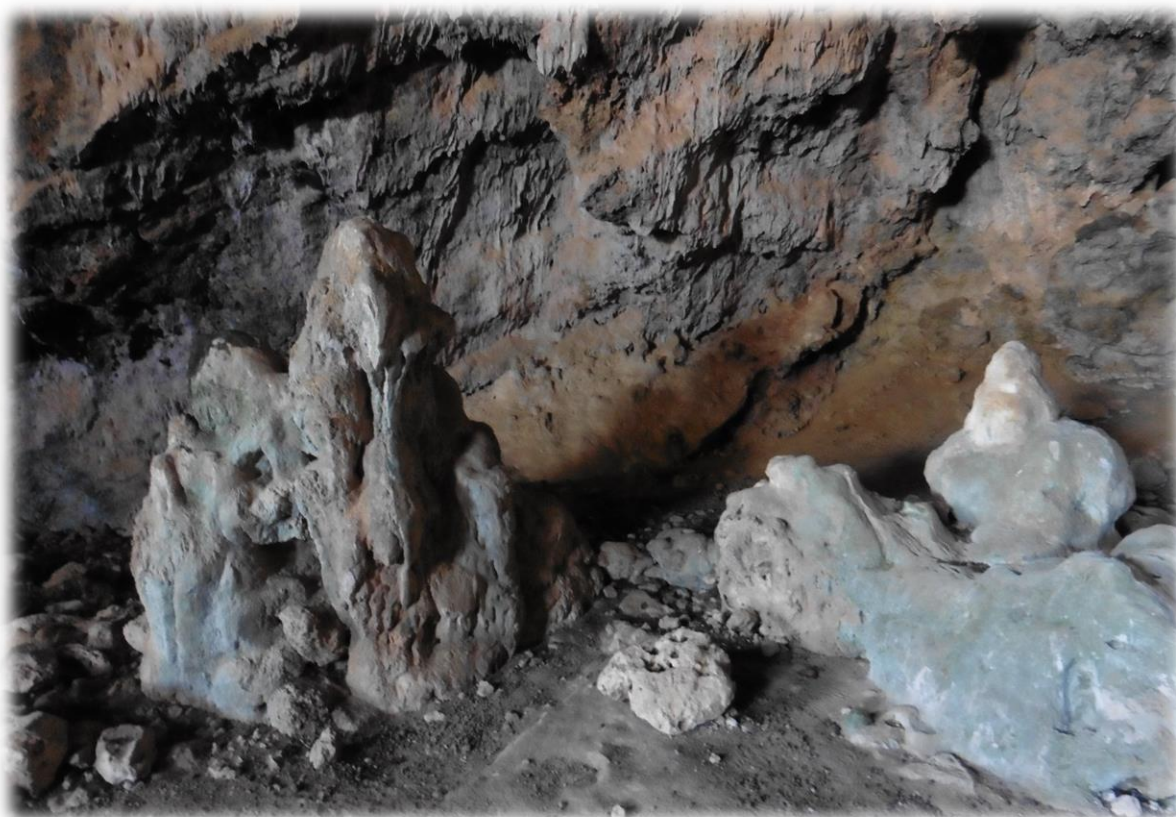
De kleur van de kameleon kan variëren van geel/bruin of van groen tot donkerbruin tot bijna zwart. De kleur van de kameleon verandert als een reactie op licht en temperatuur of op emotie. De kameleon kan 40 cm groot worden. Op al die jaren dat ik naar Kreta kom heb ik

nog maar 1 keer een kameleon gezien en dat beperkte zich tot enkele seconden. Ze zijn immers zeer schuw.

Er staat een herdenkingskruis op de plaats waar tijdens de Tweede Wereldoorlog een inwoner uit Sougia werd doorgeschooten door de Duitsers omdat men hem aanzag voor een verzetsstrijder. Hier in de buurt komt Johan ten val. Achteraf zal blijken dat die val hem drie gebroken ribben heeft gekost.

We komen in de Polifimosgrot, de woning van de eenogige cycloop. Evenwel als vrijwel iedere andere Kretenzische grot heeft ook de Polifimosgrot, hoog boven de baai van Sougia, een legendarische geschiedenis.

De legende zegt dat de eenogige cycloop Polifimos, als schaapherder in de grot zou hebben gewoond. De held Odysseus komt in een van zijn omzwervingen terecht op het eiland der cyclopen (eenogige reuzen). Hij wordt met 12 van zijn mannen gevangen genomen hier in

deze grot. De reus houdt wel van iets anders dan een schapenboutje. Elke avond en ochtend eet de reus twee mannen op van de groep van de held; daarom bedenkt de held een list. De held voert de reus dronken en op de vraag van de reus hoe de held heet, antwoordt de held "Niemand". Als de reus, versuft van de wijn en het eten, in slaap valt steken de mannen met een brandende, gepunte staak het oog van de reus uit.

Woedend van de pijn wordt de reus wakker. Hij roept om hulp naar de andere cyclopen. Zij komen op het kabaal af en vragen hem wat er gaande is. De reus antwoordt; "Niemand heeft mijn oog uitgestoken en Niemand is ontsnapt. Ik ben op Niemand boos. De cyclopen denken dat Polifimos gek geworden is en vertrekken. De held Odysseus kan ontsnappen met zijn mannen.

Er is wel een theorie rond de oorsprong van de mythe. Lang geleden leefden er olifanten op Kreta. Toen de mensen olifantenschedels vonden dachten ze dat het schedels waren van reuzen met één groot oog in het voorhoofd. Olifantenschedels hebben geen duidelijk herkenbare oogkassen. Ze hebben echter wel een grote neusholte op de plaats van de slurf.

In het dorpje Koustogerako doen we een terrasje. Ook de rijdende groenteboer ben ik er ooit al tegengekomen.

Deze stoere man, geboren en getogen in Koustogerako (een naburige gemeente van Sougia), heeft met zijn leger gedurende 2 jaar gevochten tegen indringers. Zijn naam kan ik echter niet uitspreken, laat staan dat ik hem zou kunnen schrijven.

Ook hier een herdenkingskapelletje voor een jonge twintiger die tijdens de oorlog werd doodgeschoten op verdenking van samenzwering.

Elke ochtend spreken we af onder de moerbeiboom voor het hotel. De boom heeft zwarte bessen. Er zijn echter ook soorten met rode en met witte bessen maar de zwarte bessen worden het meest gewaardeerd. De moerbei wordt gebruikt in gebak, wijn, jam en men kan er zelfs moerbeiwodka van maken. De rijpe vruchten, die vlekken kunnen veroorzaken, bevatten aanzienlijke hoeveelheden resveratrol, dat ook in druiven voorkomt. Daarvan wordt beweerd dat het goed is tegen kanker en hart- en vaatziekten. De bast wordt gebruikt om papier van te maken. De bladeren van de witte moerbei is het enige voedsel van de zijderups, die wordt gekweekt ten behoeve van de zijdeproductie.

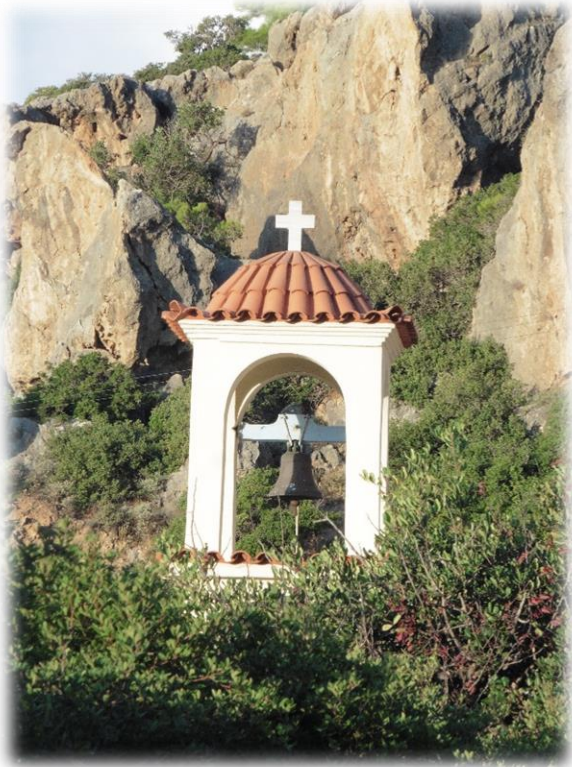
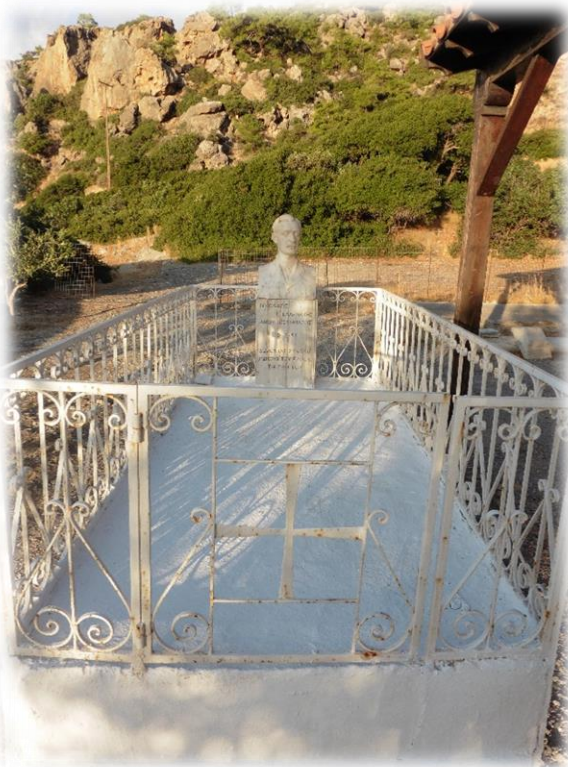
Nog in de buurt staat er nog een toren van een oud klooster. Het klooster zelf is er niet meer, enkel de toren is bewaard gebleven. De toren is enkel toegankelijk op aanvraag voor een doopsel of voor een huwelijk.

Normaal zouden we ook nog de kerk van Sougia gaan bezoeken maar door omstandigheden is dit deze week niet gelukt. Deze kerk is steeds gesloten. De vloer in de kerk is 2000 jaar oud. De kerk zelf werd meerdere keren herbouwd en werd steeds kleiner en kleiner gemaakt. Maar de vloer is steeds gebleven. De mozaïekvloer is even oud als deze die men gevonden heeft in

de oude stad Lissos, maar de vloer in Sougia is beter bewaard gebleven omdat hij steeds afgeschermd is gebleven van de weersinvloeden.

Voor de kerk van Sougia staat er een praelgraf. Het is van een piloot, die in Sougia geboren is, en die in het buitenland is gecrasht met zijn vliegtuig in de jaren 50.. Zoals op de meeste kerkhoven in Kreta worden de overledenen hier ook bovengronds begraven omdat de ondergrond te hard is en het moeilijk is om graven te delven.

Ooit heeft een priester van deze kerk, eigenhandig, een kapelletje gemaakt voor een dame die heel veel had gedaan voor de kerk.

Er zitten ook slangen op Kreta maar zelf heb ik er nog nooit eentje ontmoet. De balkantoornslang heeft een lichaamslengte van ongeveer een meter, met uitschieters tot 1,2 meter. De kleur is meestal zwart met een witte tot gele streep- of vlekjestekening die halverwege het lichaam wegvalt in een egale bruin-zwarte kleur. De slang is niet giftig.

De luipaardslang bereikt een maximale lichaamslengte van ongeveer een meter en is niet giftig. Het dier staat bekend als een van de mooist gekleurde Europese soorten. De luipaardslang houdt van zonnige plekken op steenhopen en muren met enige vegetatie en is met name te vinden in stenige open gebieden maar niet in bossen. De soort gaat in aantal en verspreidingsgebied langzaam achteruit en is beschermd.

De dobbelsteenslang heeft een olijfgroene tot donkerbruine of bijna zwarte kleur, in centraal Europa is de grijsgroene variant de meest voorkomende vorm. Op de bovenzijde zijn meestal vier of meer regelmatige duidelijke vlekkenrijen aanwezig, die soms versmolten zijn tot dwarsbanden. De meeste mannelijke exemplaren blijven ongeveer 60 tot 80 centimeter, vrouwtjes worden gemiddeld langer en kunnen meer dan 1,3 meter bereiken. De slang is niet giftig.

En als laatste is er de katslang. Het is een bodembewonende soort die wel kan klimmen maar overdag onder een steen of haag ligt te rusten. De slang is bijzonder agressief en rolt zich bij verstoring op tot een schijf en zal luid sissen. De katslang is erg snel en zal proberen te bijten. Zijn beet is giftig voor kleine prooien zoals hagedissen maar de beet is niet giftig voor de mens.

Er leven ook twee haaiensoorten, de grootoogvashaai (links), die totaal ongevaarlijk is voor de mens en de haringhaai (rechts). Deze laatste is wel gevaarlijk voor de mens al zijn aanvallen zeer uitzonderlijk. Als er al eens een mens wordt aangevallen dan is het een duiker in diepere wateren. Uiteraard zijn er nog tientallen andere soorten, kleinere, vissen die men er aantreft.

Zaterdag 21 september 2024

De Mitropolis kathedraal ligt aan een plein in de drukke Halidon Street (een winkelstraat in het centrum van Chania). Dit is de belangrijkste straat van het centrum, die rechtstreeks naar de haven loopt. De Mitropolis kerk is de zetel van de aartsbisschop. Deze kerk stamt uit het einde van de 19e eeuw en zij is gebouwd door een moslim die de Heilige Maagd Maria op

deze wijze wilde bedanken voor het genezen van zijn zoon. Schuin tegenover de Mitropolis kerk vind je het Archeologische Museum van Chania.

Hier in de haven heb ik ooit eens een zeeschildpad gezien. De Caretta - Caretta (de naam van de schildpad is inderdaad twee keer Caretta) of de "onechte karetschildpad" is een van de grootste soorten zeeschildpadden. Het is een zeer bijzonder dier dat helaas zeldzaam is geworden. Het is een van de weinige zeeschildpadsoorten die is overgebleven en hun grootte

is indrukwekkend, ze hebben een meter doorsnede. Het zijn schildpadden die ver voor de prehistorische tijd al leefden en die vooral in de Middellandse zee voorkomen.

Een opvallend bouwwerk aan de haven van Chania is de Janitsaren moskee. Dit is het oudste nog bestaande gebouw van Kreta. De moskee stamt uit de zeventiende eeuw en herinnert hedendaagse toeristen aan het feit dat Kreta ooit bezet was door de Turken. Tegenwoordig wordt het gebouw niet meer gebruikt als moskee. In het gebouw vinden exposities en marktjes plaats. De moskee heeft nooit een minaret gehad.

De Agios Nikolaos kerk was oorspronkelijk kloosterkerk en onderdeel van een klooster. Ze stamt uit de 13de eeuw en werd door de Turken in een moskee veranderd. Zij bouwden er ook een minaret aan vast. In 1912 werd er nog een klokkentoren aan de andere kant van de kerk

bijgebouwd en werd de moskee terug een kerk. De minaret hebben ze laten staan wat zeer uitzonderlijk is.

In de oude haven staat een Venetiaanse vuurtoren. Hij werd gebouwd tussen 1595 en 1601. Tijdens de Egyptische periode (1831 tot 1841) kreeg de toren de vorm van een minaret. De vuurtoren wordt nu niet meer gebruikt als vuurtoren. Het is nu een monument. Hij is 21 m

hoog en bevindt zich op 26 m boven de zeespiegel. Het is nog één van de oudste, nog bestaande vuurtorens in Griekenland, maar ook een van de oudste nog bestaande vuurtorens in de Middellandse Zee en zelfs in de gehele wereld. De vuurtoren van Chania wordt terecht beschouwd als een parel en blikvanger van de stad.

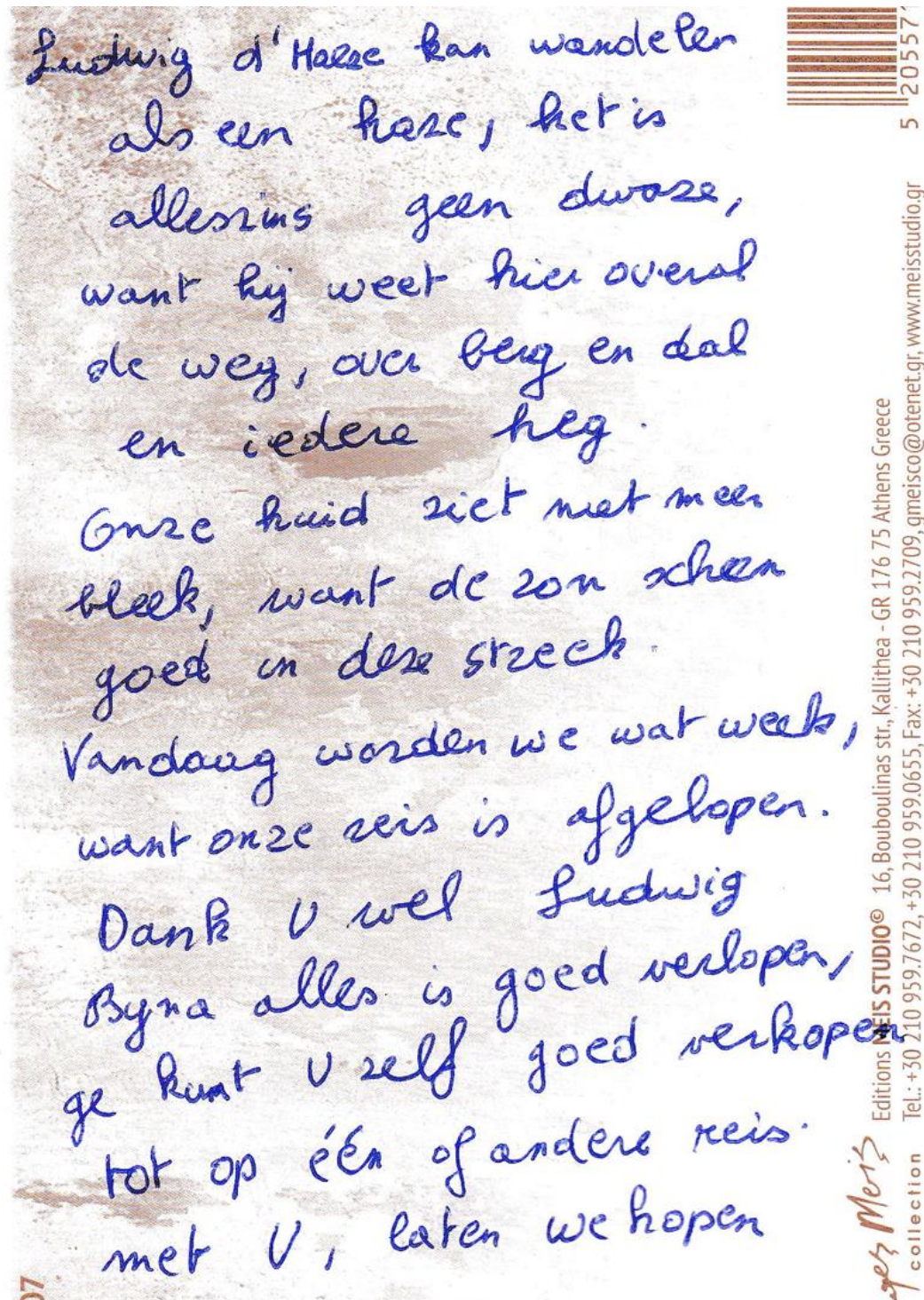

Een mooie ijsvogel heeft hier zijn territorium, al hebben we hem deze keer niet gespot. De ijsvogel is een opvallende verschijning door zijn afstekende blauwe en oranje kleuren, maar ook een zeer schuwe soort die zich weinig laat zien. De ijsvogel is een typische viseter en is dus sterk aan water gebonden. Zijn voorkeur gaat uit naar stromende wateren. In het grootste deel van het verspreidingsgebied is de soort algemeen, maar in sommige gebieden wordt de ijsvogel met uitsterven bedreigd.

Ik vond het zeer fijn om deze zeer toffe groep te mogen begeleiden. Ik heb er veel plezier aan beleefd.

De kleine pijntjes en ongemakjes die veroorzaakt zijn door het wandelen zullen spoedig vergeten zijn.

Ook allen hartelijk bedankt voor het mooie kaartje met de handtekeningen van alle deelnemers.

Ik hoop jullie allemaal terug te ontmoeten op een van mijn volgende reizen.

Andere reisverslagen van deze jongen kun je terugvinden op www.ludwighaese.be

Ludwig D'Haese

benaltijdweg@gmail.com

Tekst

Ludwig D'Haese

Foto's :

Ludwig D'Haese en andere groepsleden